

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 3. Parabola de duobus filiis à Patre in vineam ire iussis. Licet non
facias semper quod proponis, semper est tamen proponendum quod
facias.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

lactentem, bovem & ovem, camelum & asinum. Quæ postquam omnia suo more S. Gregorius in moralem traduxit sensum, sic concludit; omnia igitur Amalec demoliri jubentur, quia qui castè proponunt vivere, de blandimento carnis in se aliquid retinere non debent, ut bona per carnem agant sed sic debent à carnis voluptate per mentis subtilitatem discedere, ut contumelias de carne non tolerant.

Quam malè autem cesserit Sauli & populo, quod quæ pulchriora erant Amalec, reservavit: habetur in eodem Scripturæ textu, quem idem sanctus Doctor fusè in rem nostram exponit; & ipso satis apertè patet funesto Saulis exitu quem, ut alibi est observatum, Amalecita relervatus interfecit. Sic planè, quod meditando negliges oppugnare vitium, te in conflictu expugnabit.

Nec minus apta sunt & opportuna quæ de cavenda in prædicando negligentia divinus ille Præco & Pontifex in Pastoralis refert: Si medicinalis, inquit, artis minimè ignari, secundum

vulnus carnerone, & tamen secava recusare, profectò peccatum fraternæ mortis ex solo torpore committerent. Quanta ergo culpa involvantur, aspiciant qui dum cognoscunt vulnera mentium, curare negligunt ea, scissione verborum. Unde & benè per Prophetam dicitur: Maledictus qui prohibet gladium suum à sanguine. Gladium quippe à sanguine prohibere est prædicationis verbum à carnalis vitæ interfectione retinere, de quo rursum gladio dicitur, Et gladius meus devorabit carnes. Tam post multa, in illud Moysis: Si quis Domini est, jungatur mecum. Ponat vir gladium super femur suum: Si ergo, inquit, ille Dei dicitur qui ad feriendam vitia zelo divini amoris excitatur: profectò esse se Dei denegat qui in quantum sufficit, increpare vitam carnalium recusat.

Vide in 3. p. Sabbato Hebdom. undecimæ: Nec non in fine ejusdem partis, ubi ad renovationem votorum, parabola de arbore ficu plantata in vinea, nec ferente fructum exponitur.

FERIA TERTIA. PARABOLA DE DVOBUS FILIIS A PATRE IN VINEAM IRE JUSSIS.

Quis ex duobus fecit voluntatem Patris?

VERITAS PRACTICA.

Licet non facias semper quod proponis, semper est tamen proponendum quod facias.

RATIO EST evidens, Quia licet non facias aliquid boni generis, non est idcirco aliud omitendum.

Sed si non semper proponeres quod facias, tu omitteres aliquid boni generis, quia non facis aliud. Ergo licet non facias semper quod proponis, semper est tamen proponendum quod facias.

I. PUNCTUM.

DUM Judæos in templo doceret Dominus, hæc inter alia quæ perfidiam eorum fidem demonstrarent, proponebat: Homo quidam habebat duos filios, & accedens ad primum dixit, fili, vade, bo-

die operare in vineam meam. Ille autem respondens ait: Nolo. Postea autem poenitentia motus, abiit. Accedens autem ad alterum dixit similiter. At ille respondens ait: Eo Domine, & non ivit. Quis ex duobus fecit voluntatem Patris? Dicunt ei, primus. Tum verò Dominus responsum eorum in ipsos retorquens, ostendit illos esse similes huic secundo qui non fecit quod proposuit: Publicanos vero & alios peccatores conversos sive ex Gentilibus ad fidem, sive ex Judæis ad meliorem frugem, esse velut illum primum qui licet nihil boni se facturum promitteret, fecit tamen, & hoc suo facto sese magis obedientem præstitit & longè magis laudabilem.

Quæ ut nobis fructuosius applicemus, observa in utroque hoc filio esse simul aliquid boni & aliquid mali. Nempe in primo malum est quod dixit, Nolo ire: bonum verò, quod ivit. In secundo autem, bonum est quod promisit, malum

malum verò quod promissis non stetit. Quibus quidem utriusque status incommodis quæ nobis etiam nimis sunt communia, facile esset remedium adhibere, si & diceremus nos facturos & faceremus quod dicimus. Sed cum multi proponant nec tamen faciant quod proponunt, licet retineant semper bonam boni faciendi voluntatem, videretur illis aliquando fatius esse non proponere quod faciant, quam non facere quod proposuerunt.

At verò errant & contra est Veritas quæ modo expendatur: Licet non facias semper quod proponis, semper est tamen proponendum quid facias.

Neque est opus longo discursu ad explanandam Veritatem: quid enim notius quam quod licet non facias aliquod boni genus, non sit tamen aliud omittendum? Nec enim omnia possunt esse in hominibus, inquit Sapiens. Quod lucidius sole? & hic deficiat. Tamen si verò in te illa esse possent in quibus deficiat, quid stultius quam si quod boni genus deficiat, tum & aliud idcirco velis deficere: quasi qui post iacturam aliquam vellet aliud sibi damnum adijcere, quod Impatiens est vitium & detrimentum, ut ait Sapiens: qui impatiens est sustinet damnum, & cum raverit aliud apponet. Unde & Idem de eodem; Impatiens, inquit, operabitur stultitiam: Et rursum paulò post, qui impatiens est exalat stultitiam suam. Nam profectò qui sapit, si quo in genere boni deficiat, cogitat potius de damno relatiendo per aliquod aliud boni genus, quam de malo augendo per novum boni defectum. Fili peccasti? non adicias iterum, sed de peccatis deprecare ut tibi dimittantur.

II. PUNCTUM.

SED si non semper proponeres quod facias, tu ommitteres aliquod boni genus quia non facis aliud.

Omitteres enim proponere, quod cum seridè sit, id est, cum vera & sincera faciendi quod proponis voluntate, quoddam est boni genus valde laudabile, licet postea non actu fiat quod proponis & licet tua culpa sit quod non fiat. Nam dum ita proponis, non modo boni in boni faciendi voluntatem concipis, sed conceptum probas, corroboras, & tunc saltem in internum formas effectum.

Deinde, non ita facile reperis in opusculum bono proposito vitium, quam si nullo modo Hayneusius Pars quarta.

firmasses animum in illo bono præstantio? Nam ut optimè Vir pius ait, quod si fortiter proponens sæpe deficiat, quid illo qui raro aut nunquam sive aliquid proponit?

Tertio, licet deficias, defectus sæpe non est ita voluntarius ac si contra nihil statuisses, repentinus forsitan est motus, forsitan injecta gravis tentatio, forsitan humana quædam infirmitas, aut quid simile non prævisum, irrepens & sese insinuans in animum: quod certè malum est, sed non ita voluntarium quam si plenè adverteres & liber esses sicut cum antè contra malum illud statueras te facturum. Sic nempe multis sæpius accidit quod agebat Apostolus, non quod volo bonum, hoc ago: sed quod odi malum, illud facio; quo in facto licet nonnulla intercederet culpa, non ita tamen gravis esset, ac si non esset oppositus animi status quem illa declarant verba, & quem ea quæ vocantur bona proposita quotidie magis ac magis stabiliant.

Denique, licet cadas, resurgit tamen velocius, cum cecidisti contra propositum. Statim enim ut illecebra peccandi desit, recurrit animo quod proposueras, sive bonum agendum sive malum evitandum; & sive alterum omiseris, sive alterum commiseris, ibi statim præter admissam culpam, agnoscutur mentis inconstantia, tum mens ipsa confunditur, erubescit, compungitur, resipiscit, & sanior sæpe à culpa resurgit quam si non cecidisset. Hinc aptè Sapiens: septies cadit iustus & resurgit: id est, quotiescunque cadet, toties resurgit, & nihil illi casus oberit quin potius inde proficiat, unde illud frequentissimum sancti Gregorii: Electorum corda ad se semper sollicitè redeunt & semetipsa graviter vel prolevi motu excessionis affligunt, & dum mota discunt quomodo stare debuerint, aliquando melius concussa solidantur. 2. Mor. 24.

Iam verò nonne hoc est maximi boni genus sic rarius cadere & velocius atque etiam feliciter resurgere? Nonne hoc autem te privares bono si non semper proponeres, cum ex frequentatis bonis propositis bonum illud emanet?

III. PUNCTUM.

LICET ergo non semper facias quod proponis, semper est tamen proponendum quod facias. Nam etsi pecces non faciendo quod proposueras, non idcirco tamen peccasti quia proposueras.

T e ras

Ier. 2.

ras non peccare, nam vel frequentius vel gravius forte peccasses, si nullum antecessisset bonum propositum. Et esto quacunq; de causa peccaveris, nonne resurgendum? Nunquid qui cecidit non resurget, & qui adversus est, non revertetur? At verò resurgenti nonne necesse est renovare mentem, & obfirmare animum contra peccatum? nonne necesse est conteri de peccato? nonne contritio novum includit quod vocamus bonum propositum? Nonne sic expressè Tridentinum: *Contritio est animi dolor ac detestatio de peccato commisso, CVM PROPOSITO NON PECCANDI DE CÆTERO.* Nonne qui hoc propositum omitteret, non diceretur conteri?

Sess. 14.
c. 4.

Denique si quoties peccatur, toties est resurgendum; si nemo resurgit à peccato nisi conteratur: si nemo conteritur nisi cum proposito non peccandi, vide etiam atque etiam quid inde sit concludendum, nempe toties repetenda esse bona proposita, quoties peccaveris. Tantum abest ut post peccatum desistas à proponendo quod facias, quin potius quia peccasti, proponendum; quia statim à peccato resurgendum, quia pornitendum, quia conterendum; quæ nulla prorsus hæc sunt nisi proponas. Ego dixi in abundantia mea, non movebor

Ps. 29.

31. in aeternum. DIXI custodior adversum me in
38. iustitiam meam Domino. DIXI, custodiam vi-
76. as tuas ut non delinquam in lingua mea. DIXI,
nunc capi. Quid sunt ista nisi quotidie vel etiam sæpius renovantis, & meliora semper proponentis consilia?

Vide in I. parte, die 25 Januarii, in Conversione S. Pauli Apostoli, ubi hæc Veritas declaratur:

Sicut frequenter dicendum cum Davide: *Dixi nunc capi*: sic simul cum Apostolo, *Domine, quid me vis facere.*

L. 1. c. 19.

Nec omittendum ex Imitatione Christi, tam opportunum monitum: *Omni die, inquit, renovare debemus propositum nostrum, & ad fervorem nos excitare: quasi hodie primum ad conversationem venissemus atque dicere, Adjuva me Domine Deus in bono proposito, & sancto servitio tuo. Et mihi nunc hodie perfecte incipere, quod antea non feci.* Hæc veritas mentem in propositum Deo bene coniungi posset præcedenti, vel ipsatum proponi hæc alia Veritas.

Quam pudendum tibi esset, si quod promittis homini non solveres, tam impudenter agis si quod promittis Deo non exolveras.

RATIO EST. Quia ubi est major ratio promissi exolvendi; sive quod idem est, ubi est major pudendi ratio si promissum non solveres, tam impudenter agis si non solveras.

Sed si quid promittis Deo, major est ratio promissi exolvendi, seu major est pudendi ratio si non solveras, quam si quod promissum homini non exolveras.

Ergo quam pudendum tibi esset si quod promittis homini non solveres, tam impudenter agis si quod promittis Deo non exolveras.

I. PUNCTUM.

NE firmus similis isti perfido Filio qui iussus à Patre in vineam ire, respondit, *Eo Domine, & non vult*, multum confirmandi sumus in promissis adimplendis quæ Deo facimus. Nihil est autem quod nos facilius in id officii persolvendum adducat, quam consideratio fidelitatis quæ servari solet inter homines qui sibi aliquid repromittunt. Vix enim ullus est qui non putet nomini suo non parvam inferri notam & injuriam, si sine legitima causa, promisso & fidei datæ non respondeat. Nimens enim probrosa est & quam vocant honesto viro non ferenda prorsus hæc injuria, quæ nomen ejus statim inlequitur qui datam non servat fidem, *Homo nullius fidei, homo cui nullus tuto fidat, homo perfidus & infidelis.* Quis has infames sibi accersat voces? quem non puderet sic maledici, sic infamari?

Quamobrem ut inde ad promissa Deo facta non minori fidelitate ac animo servanda excitemur, videtur proopportuna hæc Veritas, quæ modo diligenter expendatur: *Quam pudendum tibi esset si quod promittis homini non solveres, tam impudenter agis, si quod promittis Deo non exolveras.*

Nam quid est agere impudenter apud aliquem vel in quovis negotio, nisi pudorem illum exuere quem naturalis verecundia solet ita in nobis excitare, ut homo verecundus non audeat quidquam loqui vel agere quod honesto repugnet, quod personam dedecet, quod vel loco vel tempore non conveniat? Quid potro magis esse impudentem quam eo loco vel tempore vel